

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ЛОГОПЕДИЧНЕ ПАРТНЕРСТВО

У СИСТЕМІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

підготовки магістра

спеціальності 016 Спеціальна освіта

за спеціалізацією 016.01 Логопедія

освітньо-професійної програми Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта

Луцьк – 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія), за освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта.

Розробник: Брушневська І.М., доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Сидорук І. І.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

(Кузава І.Б.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта <u>Спеціалізація</u> 016.01 Логопедія <u>Освітньо-професійна програма</u> Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта <u>Освітній рівень</u> другий (магістерський)	<u>Вибірковий</u>
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>2-ий</u>
ІНДЗ: <u>є</u>		Лекції <u>10 год</u>
		Практичні <u>14 год</u>
		Самостійна робота <u>88 год.</u>
	Консультації <u>8 год.</u>	
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППІ: Брушневська Ірина Миколаївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: 0508762003, Brushnevskaya.Iryna@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми *Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта* підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, світових тенденцій та національного досвіду України, де передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей. Актуальність освітнього компонента визначається необхідністю впровадження інтеграційних процесів у систему освіти; необхідністю формування фахівця спеціальної освіти з високим рівнем професійної компетентності, здатного організовувати корекційно-розвитковий та навчально-

виховний процеси на засадах партнерства з родинами вихованців та іншими спеціалістами закладів освіти.

2. Пререквізити

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення ОК «Спеціальна психологія», «Медико-біологічні основи вивчення порушень мовленнєвого розвитку», «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті», «Теоретичні аспекти виявлення та компенсації мовленнєвих порушень», «Організація та надання логопедичних послуг у закладах дошкільної освіти», проходження виробничої практики на посаді вчителя-вчителя-логопеда у закладах дошкільної освіти.

Постреквізити. Освоєння даного освітнього компонента є необхідною основою для подальшого вивчення ОК «Інноваційні технології та методики логокорекційної роботи», «Організація та надання логопедичної допомоги у закладах загальної середньої та спеціальної шкільної освіти», «Технології інклюзивного навчання», проходження виробничої практики на посаді вчителя-вчителя-логопеда у закладах загальної середньої освіти, виробничої практики на посаді фахівця/консультанта інклюзивно-ресурсного центру (вчителя-вчителя-логопеда) та переддипломної практики, написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти уявлень про організаційні, психологічні та методичні засади логопедичного партнерства з родинами, в яких виховуються діти з особливими освітніми потребами, іншими спеціалістами команди психолого-педагогічного супроводу дитини із особливими освітніми потребами.

Завдання вивчення освітнього компонента:

- формувати навички комунікації з фахівцями закладу, де перебуває особа з ПМР; з фахівцями ІРЦ, батьками/опікунами, залученими фахівцями (медиками, психологами, соціальними працівниками, ін.); органами управління освіти з використанням коректної професійної термінології державною мовою;
- толерувати вміння інформувати керівництво та інших відповідальних осіб про можливі труднощі в організації логопедичного процесу та пропонувати шляхи їх подолання;
- удосконалювати вміння комунікувати з фахівцями, батьками, щодо організації середовища ефективного для розвитку мови, мовлення та комунікації осіб із ПМР різних вікових груп;
- обговорювати з фахівцями закладу, ПО застосування інноваційних технологій, методів, прийомів, засобів.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта» у ході вивчення освітнього компонента «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» у студентів необхідно сформувати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Результати навчання (РН):

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальної; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традиційна (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Логопедичне партнерство як запорука підвищення результативності в процесі корекції мовлення дітей. Способи встановлення контакту з особами з ПМР і тими, хто їх супроводжує. Науково-теоретичні та	16	2	2	12		ДБ, РМГ/ (макс. кі-сть балів за практ. заняття – 12) \ 12

методичні основи логопедичного супроводу осіб з ПМР. Традиційні форми роботи вчителя-логопеда з батьками. Інноваційні форми роботи вчителя-логопеда з батьками.						
Тема 2. Сучасні міждисциплінарні та мультидисциплінарні знання про розвиток, оцінювання, подолання порушень мовлення в осіб з ПМР. Особливості виявлення результативності співпраці вчителя-логопеда з сім'єю.	18	2	2	12	2	ДС, РМГ, ІРС \12
Тема 3. Взаємодія вчителя-логопеда з іншими спеціалістами закладу освіти. Вимоги щодо організації середовища, ефективного для розвитку мови, мовлення та комунікації в різних типах закладів (ЗО, СП, ОЗ) та установ.	26	2	2	20	2	ДС, РМГ, ІРС \12
Тема 4. Нормативно-правові засади захисту прав дитини (у сім'ї; у закладах освіти); людини. Батькам про соціальний розвиток особливої дитини.	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, ІРС \24
Тема 5. Особливості організації консультативної роботи з особами з ПМР, фахівцями команди супроводу, ПО та іншими зацікавленими особами.	30	2	4	22	2	ТР, РМГ, ІРС \24
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	84
ІНДЗ						16
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота

здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Етапи розвитку надання соціальної допомоги особам із відхиленнями у розвитку.
2. Зміст корисних сайтів для батьків.
3. Категорії дітей з ООП. Спеціальні дошкільні заклади для дітей з ООП.
4. Форми інтегрування дітей з особливими освітніми потребами.
5. Стадії реакції батьків на вади дитини. Види деструктивних настанов батьків.
6. Основи прийняття професійних рішень фахівцями.
7. Вправи та завдання, що сприяють розвитку дитини з ООП.
8. Нові сучасні освітні технології для корекції недоліків і попередження виникнення вторинних порушень у психофізичному розвитку дітей.
9. Шляхи запобігання відхилень у поведінці дитини.
10. Спеціальні документи правового поля України, їх перелік. Зміст та тлумачення нормативних актів нашої держави на користь прав та інтересів дітей з вадами у психофізичному розвитку та їх батьків.
11. Історичні етапи надання соціальної допомоги особам із відхиленнями у розвитку.
12. Основні поняття та визначення «Дитина з ООП».
13. Сучасні міждисциплінарні та мультидисциплінарні знання про розвиток, оцінювання, подолання порушень мовлення в осіб з ПМР.
14. Особливості організації консультативної роботи з особами з ПМР, фахівцями команди супроводу, ПО та іншими зацікавленими особами.
15. Нормативно-правові засади захисту прав дитини (у сім'ї; у закладах освіти); людини.
16. Науково-теоретичні та методичні основи логопедичного супроводу осіб з ПМР.

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (навчальний проект)

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проект «*Консультативний репозитарій*» (з методичним та дидактичним матеріалом для проведення консультативної роботи з особами з ПМР, їхніми батьками, фахівцями команди супроводу та іншими зацікавленими особами)

Критерії оцінювання ІНДЗ

Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
Змістовність консультативного матеріалу (у відповідності з цільовою аудиторією), чіткість і послідовність викладу матеріалу	10
Творчий підхід до виконання ІНДЗ	3
Якість оформлення проєкту	3
Разом	16

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 100.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної доброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передусє семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань здобувачів освіти з ОК «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 28.06.2022 р.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного

оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10-12 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
6-9 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки
1-5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Брушневська І.М., Колодяжна В.В., Галапчук-Тарнавська О.М. Інклюзивні практики для працівників культури: методичний посібник. Луцьк, ФОП Іванюк В.П., 2020. 278с.
2. Брушневська І.М. Особливості облаштування корекційно-комунікативного розвивального середовища у закладі дошкільної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 3 (107). С. 33-39.
3. Діти з особливими потребами у початковій школі: поради батькам: Книга 3 /Л.С Вавіна, А.М Висоцька, В.В Жук та ін.; За ред.: В.І. Бондаря, В.В Засенка. К.: Наук. світ, 2006. 212 с
4. Кисличенко В.А. Логопедичний супровід сім'ї, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.03. К., 2011. 208 с.
5. Кравченко Р.І, Бастун Н.А., Майорова Н. В. Гуртом проти біди. Корисні поради, адреси, довідкові та інформаційні матеріали для фахівців і батьків, які опікують дітей та молодь з особливими потребами. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: Благод.тов.«Джерела», 2003.
6. Мартинюк Т.А., Брушневська І.М. Дослідження актуального стану соціальної інтеграції молоді з інвалідністю в сучасній Україні засобами соціокультурної анімації. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Вип. 34. Том 1. С. 270–275.
7. Рібцун Ю. В. Запобігти, захистити, допомогти. Діти з особливими мовленнєвими потребами в умовах воєнного стану. *Вісник науки та освіти*. 2022. № 2. С. 202-213. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731467>
8. Рібцун Ю. В. Мобільні застосунки як засіб логопедизації роботи з дітьми із заїканням в умовах кризових викликів сучасності. *Сучасна молодь в світі інформаційних технологій: матеріали III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої Дню науки (16 травня 2022 р., м. Херсон, м. Кропивницький) / за ред. Н. В. Кириченко, Г. О. Димової та ін. Херсон- Кропивницький: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2022. С. 70-74. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730481/>*
9. Рібцун, Ю. В. (2021). Ширшає коло друзів. Рівні права, рівні можливості, кроки до успіху. К : ТОВ «Поліпринт». 64 с.
10. Романчук О. Неповносправна дитина в сім'ї та в суспільстві. Львів: Літопис, 2008
11. Тищенко В. В. Як навчити дитину правильно розмовляти: від народження до 5 років. Поради батькам. К. : Літера ЛТД, 2009. 128 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://ispukr.org.ua/>
2. <https://mon.gov.ua>
3. <http://logoped.in.ua/>
4. <https://www.logoclub.com.ua/>
5. <https://logopedia.com.ua/>
6. https://www.youtube.com/channel/UCHP6_wPlQqHXylvqgUpmeXg
7. <http://logopedu.com.ua/>
8. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
9. <https://ru.coursera.org/>
10. <https://vumonline.ua/>
11. <https://www.ed-era.com/>

Неформальна освіта:

1. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
2. <https://vseosvita.ua/>
3. <https://vumonline.ua/>
4. <https://www.ed-era.com/>